

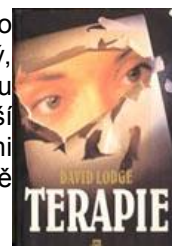
Ultreia 2005

Úvodem

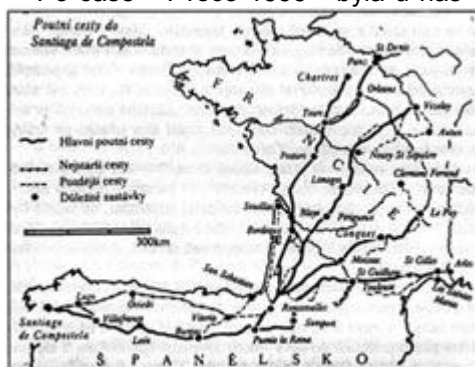
Při pracovní cestě v roce 1991 jsem navštívil na severu Španělska město Santiago de Compostela. Průvodce nás tehdy poučil, že město je už od středověku každoročně cílem mnoha tisíců poutníků z celé Evropy, kteří do něj přicházejí po několika hlavních cestách poklonit se k hrobu svatého Jakuba Většího - jednoho z apoštolů. Jakub podle legendy šířil během svého života křesťanství ve Španělsku. Pak se vrátil zpět do Judeje, kde ho král Herodes nechal umučit. Pomocníci Jakuba odvezli jeho pozůstatky na lodi do Španělska a tam je pochovali. Hrob byl objeven až po 800 letech. Podle legendy se nad jedním polem objevil dne 25.července (dnes den sv. Jakuba) roku 814 shluk podivných hvězd. Později právě na tomto místě místní obyvatelé objevili **hrob sv. Jakuba Většího**. Od té doby je město - pojmenované po Jakobovi - slavným poutním místem. V historické části města v katedrále sv. Jakuba bylo možno vidět krom jiného i slavnou gigantickou kadidelnici - "botafumeira" - a dozvědět se něco z dalších oslavných legend o tomto světcí - zachránci Španělska před Maury. **Pro mě to tenkrát všechno byly úplně nové informace.**

Po čase se mi úplně náhodou dostal do rukou román **Terapie**. Je to další kniha mého oblíbeného anglického autora Davida Lodge, který krom velmi populárních románů Hostující profesori, Svět je malý, Pěkná práce a dalších, která dosud neznám, napsal v podobně svižně laděném stylu i zmíněnou Terapii. V románu vydaném u nás nakladatelstvím MUSTANG v roce 1996 v Plzni tvoří camíno - pěší pouť do Santiaga de Compostela - podstatný rámec závěrečné fáze díla. Román oblíbeného autora mi důvěrně přiblížil nejdelší evropskou pouť a její legendární i historické pozadí a já od té doby intenzivně pátrám po dalších informacích o této součásti evropského kulturního dědictví.

Koncem 90.let jsem využil možnosti sejít se s jedním ze španělských kněží, kteří působí v Praze v kostele sv. Tomáše na Malostranském náměstí. Padre mi ochotně vyprávěl o slavné pouti mnoho zajímavého a doporučil několik internetových adres s dalšími základními informacemi.

Po čase - v roce 1999 - byla u nás vydána dvě díla našinců popisující jejich cestu do Santiaga. Byli to výtvarníci

(podle Kidson, Peter: Románské a gotické umění)

Kolman a Šťourač, kteří putovali v roce 1991 pěšky už z Prahy a popsali to v knize **Cesta do Compostely**. Dále vyšla dvoudílná **Ultreia I a II** od MUDr.Susy popisující pouť absolvovanou

po částech během pěti po sobě jdoucích dovolených. 4 dovolené šli pěšky, jednu šlapali na kole. Reportáž o poutnících do Santiaga naší provenience také už několikrát reprizovali v

televizi na ČT2. V červnu roku 2002 byl u nás slavnostně otevřen první značený úsek Svatojakubské poutní cesty pod mezinárodním označením **I 24**. Je pokračováním cesty z Polska od Krakova. Cesta je značená ze Zbraslavi u Prahy přes Karlštejn kolem Sv. Jana pod Skalou, Beroun, Nižbor, Kralovice, Plasy, Horní Břízu, Stříbro až k hraničnímu přechodu Železná u Bělé nad Radbuzou a navazuje v Německu na označený úsek pouti přes Norimberk. Informace o Svatojakubské cestě je uvedena už na nových vydáních turistických map po roce 2002. Většinou je pouť na našem území shodná s hlavními - červeně značkovými turistickými cestami.

V časopise Turista 1/2003 str. 37 v článku [Po Svatojakubské cestě](#) popisuje ing. René Adánek svoji cestu osamělého poutníka-chodce natěžko s batohem z Francie z města Le Puy-en-Velay do Santiago de Compostela. Absolvoval ji od 12.07.2002 celou najednou během 53 dnů - až do cíle. Okolnostmi (nebyl vhodný nocleh) byl jednou přinucen ujít až rekordních 50 km za jediný den! Ušel celkem 1600 km a prošoupal při tom 1,5 páru kvalitních trekinkových bot.

Dnes už je na netu nepřehledná spousta webových stránek vyhledatelná např. Googlem. Mnohé jsou již od našich autorů, kteří pouť opravdu absolvovali. Lze tam nalézt spoustu textů i fotografií různých kvalit.

Někdy koncem minulého tisíciletí jsem se rozhodl, že se do města Santiago de Compostela ještě jednou podívám.

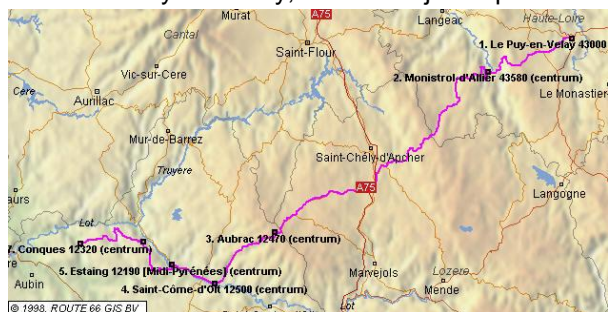
Nejprve jsem si plánoval cestu z Prahy jako "těžkotonážník" na kole. V rámci osobní "Feasibility studie" (=Studii proveditelnosti) jsem jel v roce 2000 kombinovaně na kole a vlakem z Prahy přes Alpy v Rakousku a dále Slovinskem do Chorvatska do města Rovinj na Istrii. Je to popsáno [zde](#). O rok později jsem na kole v rámci testování svých možností absolvoval jednodenní středně dlouhý travers z Itálie z města Grado do istrijského Umagu. To je popsáno zase [tam](#). Bylo nutné se na vlastní kůži přesvědčit, mohu-li cestovat sólokolo s outěžkem bagáže na takovou dálku bez jakéhokoliv dalšího zajištění. **Jde to!** Ale do Santiaga de Compostela je to z Prahy přece jen hodně daleko. Nejkratší cesta po silnicích vhodných pro kolo navržená a vypočítaná programem Route 66 je 2700 km. Z letité praxe cykloturisty vím, že k délce trasy zjištěné čistě teoreticky z mapy musím v neznámém prostředí připočítat minimálně dalších 10 - 15% celkové délky na vynucené zajižďky/objížďky a následné bloudění hlavně po větších městech, kterým se vždy nedá šikovně vyhnout. Někdy se bloudí i více a hlavně to zdržuje!

Z důvodu několika nakupených nepříznivých okolností - hlavně osobního rázu - bylo nutné **variantu sólokolo odložit**. Stále doufám, že **zatím!** Je to asi škoda, třeba se k té myšlence ještě někdy vrátím.

"Pojďte s námi do Santiága...".

Začátkem dubna 2005 jsem se dozvěděl o akci cestovní kanceláře [Adventura](#) plánované na květen až červen 2005 nazvané "**Pojďte s námi do Santiaga...**" s mottem: "**Cílem cesty je Cesta!**". Celá Svatojakubská pouť je rozplánovaná do sedmi etap během sedmi let. Řekli bychom, že je to putování "per partes" - podobně, jako byla pouť rodiny pana dr. Susy. Příslušná 1/7 pouti je naplánována vždy v roce na stejnou roční dobu. Na konci května a v červnu jsou nejen nejdellší dny, ale na cestu je také optimální počasí. Tedy - když to vyjde podle dlouhodobé statistiky. Jde se pěšky "*natěžko*", podle zásady starých Římanů: "**Všechno, co potřebuji, si nosím sebou**" ("*Omnia mea mecum porto*") korigované zásadou naprosto protichůdnou "**Co nemáš, to nepotřebuješ!**" (v originál brněnském hantecu: "*Co nemám, to nepotřebuju!*"). Žádný doprovodný mikrobus!!! Ale i v Západní Evropě se dá už leccos kvalitního dokoupit.

[../ultreia2005/index.1.jpg](#) První etapa začíná na jednom tradičním středověkém začátku pouti ve Francii ve městě Le Puy-en-Velay, které leží jihozápadně cca 150 km od Lyonu v nadmořské výšce 750 m n/m. Odtud se jde

Francouzským Středohořím vulkanického původu mírně vzhůru do Aubrac (1200 m n/m) a dále až do půvabného městečka v údolí Conques (350 m n/m), kde letos Cesta končí. Podle mapy je celková vzdálenost z Le Puy-en-Velay do Conques **po silnicích** (vyznačeno fialově) 191 km. Poutníci - peregrinos se frekventovaným silnicím pokud možno vyhýbají. První roční část pouti obnáší celkem asi 220 km a v plánu cestovky je na to 11 dní. Čistě teoreticky je to "pouhých" 20 km denně. Mohl bych to snad zvládnout i já. Některé zahraniční cestovky nabízejí zdatnějším poutníkům možnost absolvovat stejnou štreku s rezervací noclehů za pouhých 8 dní! Další rok Adventura plánuje druhou etapu, pak

třetí... a v roce 2011 ti nejvytrvalejší, anebo možná už někteří úplně jiní, kteří převezmou pomyslnou štafetu, dojdou až do vytouženého cíle, do Santiaga de Compostela. Je to poněkud výstřední cestování, ale **jak už pravil D.Lodge: "Ostatní (myšleno peregrinos) byli pološilení už na začátku"** viz [Terapie](#), str. 290 dole. Mám určité podezření, že do této kategorie jsem byl svým blízkým okolím zařazen asi i já. **Po krátkém váhání jsem se totiž na akci Adventury také závazně přihlásil.** Na kole bych jel raději, ale jde se pěšky.

Přípravná fáze

Důležitá, co pění poutník - peregrino - na pouť - camino - opravdu nutně potřebuje jsou **pořádné a spolehlivé boty** i do nepohody. Z webu vím, že na první etapu z Le Puy-en-Velay v tuto dobu se vůbec nedoporučují nízké a lehké botky-maratónky, nebo dokonce tenisky. Pokud se zrovna "*nepovede*" počasí, tak je místy bláto a někde v lese mohou být koncem května výjimečně ještě i rezidua sněhu. Někdy tam hodně prší! Mám jedny starší celokožené vysoké botasky, sice už "*nemoderní*" bez gore-texové membrány, ale za ta léta jsou perfektně vyšlápnuté - přesně na moji nohu. Jsou sice letité - leč zachovalé. Odborníci mi jen přidělali jen nové podrážky značky Vibram-Trek. Opravili to kvalitně a krom toho - nic lepšího v oblasti podrážek prý dnes neexistuje. Podrážka Vibram minimálně klouže na mokřem. V botaskách se mi po Praze chodí opravdu skvěle, jako v bačkorách, a tak si myslím, že jsem proti puchýřům preventivně udělal snad opravdu všechno. I velice zkušený J. Rakoncaj **považuje pohodlnost bot na treku za jejich téměř nejdůležitější vlastnost**. Botasky potřebovaly také updatovat

tkaničky. Sir Joseph s úspěchem používá 3 mm rep-šňůru, která vydrží opravdu hodně. Má jedinou nevýhodu - sama se rozvazuje! Doporučení lze akceptovat, a proto musím také vázat na smyčkách ještě jeden uzel. Další doporučená obuv jsou lehké sandály. Mám již letité [Xapatany](#), snad to bude stačit.

Nenahraditelnou výstrojí pěšího poutníka je určitě batoh. Někde na půdě mám jen diluviální, leč bytelný ruksak tzv. *Mont Blank* dnes neurčitého zabarvení z tuhé a těžké (pr)ošoupané plachtoviny původně jasně *Blankytně* modrý s dnes již zrezavělou ocelovou výztuží. Sloužil mě dlouho a dobře a nikdy nezklamal. Na delší cestu se už určitě nehodí. Dnes se používají moderní výrobky s odvětranými zady i dokonale vyřešenými měkkými popruhy jak rameními, tak bederními. Bedra pak mohou nést až 2/3 váhy batohu jaksí mimochodem, aniž by to poutníka nějak zvláště zatěžovalo. Ulehčuje to tak složitým, citlivým a křehkým ramením kloubům. A to je dobře! Fixace batohu bederním pasem také účinně zamezuje "kinkláni" břemene. Na našem trhu jsou dnes v nabídce špičkové batohy od našich i cizích renomovaných firem navržené na základě kvalifikovaných podnětů zkušených trampů a vyrobené ze špičkových materiálů, o kterých se nám seniorům před léty ani nesnilo. Mají samozřejmě dokonalé a spolehlivé zipy, přezky i spoje velcro - "suché zipy". Je z čeho vybírat. Na našem trhu je (5/2005) nabízeno ve všech kategoriích vhodných batohů objemu nad 50 litrů neuvěřitelných [269 typů](#)! Zakoupil jsem batoh [TrekSport Patagonia 60+15](#) litrový z houževnatého materiálu Cordura, takže je prý téměř nezničitelný. **Za ty prachy nezničitelný být musí!**

Někdy před rokem 1878 navštívil oblast jižně od Le Puy mladý muž z Edinburghu ve Skotsku jménem Robert Louis Stevenson. Pořídil si tam oslici jména *Modestine*, naložil na ní veškerou svoji bagáž a procestovali spolu kraj jižně od Le Puy. O cestě napsal svoje první slavnější literární dílo - cestopis "*Travels With A Donkey In The Cévennes*" (české vydání pod názvem "*Putování s oslicí do hor*"). Později se z něj stal slavný spisovatel. Mezi více jak desítkou jeho románů je u nás populární hlavně "*Dr. Jekyll a Hyde*" a romanticky-dobrodružný román "*Poklad na ostrově*". My půjdeme nedaleko míst, kde ti dva před léty bloudili. Podobného nosiče, jako měl tenkrát Stevenson já ale mít nebudu.

Na přenocování mám třísezonní spacák [Pinguin Mistral](#) z dutých vláken do extrémní teploty až -13° C. Zima by mě neměla překvapit. Znalci doporučují **vzít** si na cestu i **karimatku**. Spí se sice v turistických noclehárnách, ale z literatury a webu vím, že se tím občas myslí něco na způsob bývalého chlěva s dřevěnou podlahou a palandami. Moje letité informace už dnes nemusí platit. Do karimatky bylo nutno investovat. Zkušenými znalci jsou všeobecně doporučovány karimatky tzv. samonafukovací. Zajímavou nabídku na nový výrobek lehoučké karimatky s příznivým poměrem ceny a užité hodnoty obchodní značky YATE nešlo odmítnout. Dávají na ní **záruku neuvěřitelných 5 let**. Doufám proto, že mě karimatka alespoň během prvních 14 dnů nabíhající garance nezklame a bude se dobře nejen samonafukovat, ale i dostatečně izolovat a samonevyfukovat.

Před časem mě zaujal "*nový*" fitnessový sport, nazvaný "*Nordic Walking*" - chození s hůlkami. Z počátku jsem to celé logicky považoval za prohnání marketingový trik k vytvoření nové módy - respektive módní vlny, která brzy pomine. Že aby fitnessoví nadšenci museli zase investovat do speciálního nového a nákladného náčiní - speciálních NW bot, NW ponožek, NW hůlek, NW rukavic, NW triček, NW šortek, NW čepic, Kamarád mi hůlky jednou půjčil a po asi 5 km mě to zaujalo ještě více. Pro seniora má NW několik nekompenzovatelných půvabů. Samotná chůze mě subjektivně připadá o něco méně namáhavá. Zapojuje se do ní - a tím i prokrvuje - více svalů, prý až 90% ze všech a ještě symetricky. Dále se částečně ulehčuje kloubům a prodlužuje se i krok. Ale hlavně je **člověk s těžkým batohem na zádech v terénu mnohem stabilnější**. Ostatně nosiči nákladu na horách "*toďteo věděli už dávno!*" Teleskopické hůlky jsem si před časem [také pořídil](#) a už mi 2x zachránily při chůzi na kamení před podvrknutím nohy, možná i před pádem. Hůlky proto určitě беру! V neposlední řadě mě vynucený silový pohyb paží konečně poněkud rozhybal a tím i zrehabilitoval 3 roky ztuhlé rameno - nepříjemný "*frozen shoulder*". **Peregrinos měli na Camínu vždy hole**. V minulosti alespoň na odhánění hladových psů a v horách i vlků.

Podle informací z webu může být cesta středním masivem Aubrac Plateau někdy i extrémně deštivá. Jedni manželé z USA popisují, že v roce 2003 měli z 18 dnů cesty 16 deštivých. Chránili se nepropo gore-tex bundami, gore-tex kalhotami a i **deštníkem**(???) To mě trochu překvapilo! Deštník na pochodu? Od okamžiku, co to vím, tak řeším dilema, jestli deštník ano (-větší váha o 300 g + větší sucho), či ne? Když se Víťa Dostál připravoval na svoji legendární solo-cestu kolem světa na bicyklu, radil mu nestor českých cestovatelů ing. M.Hanzelka, aby si deštník určitě vzal. Že je to věc praktická. Proti dešti i proti silnému slunci. Nakonec si asi hodím minci, obě varianty mají své přednosti.

Středověcí poutníci měli jednodušší rozhodování. Neměli moc velký výběr. Ti bohatší měli hodně široký klobouk a dlouhý plášť, který jim nahrazoval většinu oblékání a v noci i spacák s karimatkou. Klasický poutnický plášť a nádherný klobouk pravého peregrina je prý možno koupit na konci cesty v Santiagu. Potom už má plášť i klobouk ovšem už jenom hodnotu vzpomínky a důkazu pro vnoučata, že cesta byla absolvována. Jenom někteří poutníci chodí pěšky i zpáteční cestu domů. V ruce nosili peregrinos už vzpomínanou dlouhou hůl, která jim sloužila na podporu při chůzi i na ochranu. A na holi vydlabanou dýni na vodu a **lasturu hřebenatky** - mušli svatého Jakuba - která je stále aktuálním symbolem ochraňujícím poutníky. Dnes se nosí obvykle přivázaná na batohu a **spolehlivě ochraňuje!** Určitě! Jako značka - ukazatel směru Cesty - se používá moderně stylizovaný

Doprava do Le Puy-en-Velay

Na nástupišti autobusového nádraží Florenc se nás sešlo celkem 8 poutníků - 3 ženy, 5 mužů. Věkový interval byl od 27 let (vypadá ještě mnohem mladší) až po 64 let (vypadám mnohem starší). Až na malé výjimky jsme se na Florenci na nástupním ostrůvku číslo 24 viděli úplně poprvé v životě. I naše profese byly velice různé, stejně tak i osobní zkušenosti s cestováním po zeměkouli. Někteří z nás s Adventurou ještě nikde nebyli, jiní s touto osvědčenou cestovkou trávili dovolené aktivně již mnohokrát. Určité zkušenosti cestovatelů jsme měli všichni. Vypadalo to, že **všichni přihlášení si byli vědomi, [../ultreia2005/IMG_5735a.jpg](http://ultreia2005/IMG_5735a.jpg) do čeho se to vlastně pouštějí a každý z nás měl nějaký osobní důvod cestu absolvovat.**

Náš autokar jel na pravidelné lince z Prahy do Paříže a tak jsme po 06:00 dalšího dne v 580 km od Prahy vzdáleném Štrasburku přesešli do polského autokaru jedoucího z Varšavy 480 km Francií dolů na jih via Lyon do Saint-Etienne. Z terminálu polského autokaru v Saint-Etienne je to na nádraží vlaku do Le Puy-en-Velay moderní tramvají za 1€ přes město asi 30 min. Cena jízdenky na vlak je pro seniory s příjemnou cca 30% slevou. Místní moderní motorová "lokálka", vypadající trochu jako malé a krátké TGV, projela nádhernou krajinou a kaňonem řeky Loire do Le Puy-en-Velay za necelou hodinu. Mašinfíra moderního motoráku seděl v prosklené kabině, kam bylo z prostoru pro cestující dobře vidět, takže se dalo sledovat jeho počínání i kontrolní budíky na řídicím panelu. Vlak se sunul po kolejích velmi tiše a zdánlivě docela pomalu. Že jeho rychlost dosahovala až 120 km/hod, bychom bez sledování údajů na rychloměru určitě neodhadli.

Podle původního itineráře jsme si uložili všechny svoje věci v ubytovně pro poutníky nedaleko katedrály Notre Damme a ještě večer si šli prohlédnout kouzelné městečko. V Le Puy-en-Velay mě ohromila hlavně kaple sv. Michala - Chapelle St. Michel d'Aiguilhe postavená na hrotu vystydlé lávy. Kapli jsem samozřejmě znal ze spousty fotografií velmi dobře, ale **ve skutečnosti vypadá kaple naprosto neskutečně**. Kapli nechal postavit místní biskup Gotescalc po svém návratu ze Santiaga de Compostela, kam vykonal z Le Puy k hrobu svatého Jakuba první historicky doloženou pouť. Bylo to v roce 962. Poněkud podivně působí nad městem se tyčící obrovská 16 m vysoká socha Matky boží Francouzské. Byla ulita roku 1860 z kovu 213 kanonů ukořistěných u Sevastopolu v Krymské válce.

Vlastní Cesta

Jako správní poutníci jsme druhý den ráno po příjezdu navštívili v románské katedrále [Notre-Dame du Puy](#) mši konanou na počest všech, kteří se ten den vydávají na Cestu. Podle hrubého odhadu se nás na mši sešlo okolo 50 z různých koutů světa. Logicky početně převažovali místní Francouzi, ale my z České republiky byli - co do počtu - asi hned za nimi. Další peregrinos přijeli z USA, Kanady, Norska, Jihoafrické republiky, Rakouska, Německa, Dánska, Nizozemí a asi i z dalších zemí. Někteří poutníci přišli do katedrály už s batohy a byli připraveni po mši ihned vyrazit - jako my - "natěžko". Jiní využívali místního dopravního servisu a nechali si převážet všechnu těžkou bagáž mezi jednotlivými denními etapami dodávkovými auty. Šli "nalehko" rychleji a asi i delší denní etapy. Převážení bagáže je individuálním poutníkům nabízeno za 8,50€ denně pro jednu osobu.

Ti, kteří ještě neměli z domova připravenou tradiční mušli hřebenatky na šňůrce - znak chránící poutníka - si ji mohli za dobrovolný příspěvek pořídit přímo v katedrále. Každý z nás si tam zakoupil asi za 5€ tzv. credenciál. Je to průkaz poutníka do kterého jsou razítky potvrzovány v ubytovnách a kostelech průchody jednotlivými městy na Cestě.

S řadou poutníků - kteří byli s námi první den v Le Puy-en-Velay na mši - jsme se pak různě potkávali po trase naší cesty značené GR 65 až do Conques. Měli zřejmě velmi podobný itinerář jako my a spali občas s námi ve stejných kamenných **gites** - poutnických ubytovnách. Koncem května se na Cestě [../ultreia2005/IMG_5936a.jpg](http://ultreia2005/IMG_5936a.jpg) vyskytovali hlavně starší poutníci. Cesta určitě brzy hodně omládne, až začnou prázdniny. Velké procento poutníků byly páry starších manželů, ale vzácné nebyly ani skupinky mužů i osamělí

chodci. Překvapivé pro mě bylo poměrně velké procento dam pokročilejšího věku, které putovaly po GR 65 většinou ve dvojicích. Ať je jejich motivace jakákoliv, je to úžasné, když se dámy vyšších ročníků **rozhodnou** a pořídí si sportovní oděv a obuv, ustrojí se do toho a s batohem na zádech a hůlkami **opravdu** na mnohodenní putování se spaním ve společných noclehárnách **vyrazí**. Dámy šly většinou "*nalehko*", bagáž jim přepravoval místní servis. Když jsem se k takové dvojici přiblížil, tak byly dámy vždy ponořeny do intenzivního, až překotného rozhovoru, spíše dvou souběžných monologů. Ve skupinkách mužů naopak panovalo obvykle ticho. A manželé šli většinou také mlčky. Ti si už řekli úplně všechno. Už dávno!

Původní itinerář na [../ultreia2005/IMG_5943a.jpg](http://ultreia2005/IMG_5943a.jpg) GR 65 navržený Adventurou jsme dodrželi a spali ve všech plánovaných gites, která byla pečlivě vybrána dle doporučení z francouzské příručky pro poutníky nazvané pro nás žertovně "*Miam-miam-dodo*".

Dle bedekru začíná v Le Puy-en-Velay ještě jedna cesta značená jako **GR 70** tzv. oslí stezka. Vede po stopách dříve zmíněného Stevensona, který tam v předminulém století křížoval krajinu s nákladní oslicí Modestíne a popsal to ve svém cestopisu "*Travels With A Donkey In The Cévennes*"

Cesta z Le Puy-on-Velay do Santiago de Compostela vede po staré římské cestě kdysi zvané via Poderiosa. Dnes se jmenuje GR 65 a je pro poutníky značená celkem přehledně. Označení správného směru je vodorovný bílý a červený pruh. Vynikajícím doplňkem značky správného směru, který u nás nepoužíváme, je na křižovatkách ležatý křížek **X** nakreslený červenou a bílou barvou a označující nesprávné cesty. Že "*takto přeškrtnutím označená cesta do Santiaga de Compostela opravdu nevede!*". Značky jsou umístěny asi řidčeji, nežli naše turistické, ale většinou to nevadí. Šli jsme po značkách, občas přehlédli méně nápadnou odbočku a se značené cesty omylem sešli, někdy trochu bloudili, vraceli se, ale nakonec jsme se do naplánovaného cíle denní etapy - gites - vždy dostali včas. Bylo mimořádně příznivé suché a slunečné počasí a stále nádherné teplo. Pršelo nám trochu jen první dva dny a jedno celé dopoledne ve druhém týdnu. Nikdy to nebylo tak intenzivní, aby nás to zdrželo, nebo nějak ovlivnilo.

Kvalita značených cest byla různá. Šlo se po cestách všech možných povrchů. Od nepříjemně rozžhaveného hladkého asfaltu až po částečně vyschlá úzká a prudká řečiště příležitostných jarních potoků plných kamení. Chvillemi se šlapalo i bahnem, které nešlo obejít, protože okolo bylo vysoké oplocení pastvin z ostatého drátu. Značená cesta poutníků vedla občas i přímo pastvinami a my si museli sami otevírat v průchodech drátěné branky, nebo prolézat úzkými průlezy v oplocení, která skotu zamezují nekoordinovaný přesun. Šlo se příjemným chladným stínem hájů jedlých kaštanů i na prudkém slunci v úporném vedru po holé planině. Po rovině i v prudkých svazích - prudce nahoru, velmi strmě dolů.

Charakteristickou květenou, která nás provázela a obklopovala po většinu cesty ze všech stran, byl voňavý žlutě rozkvetlý janovec ([janovec metlatý](#) - *Sarothamnus scoparius*), známý dobře i u nás. Ve vyšších oblastech se občas vyskytovala i jeho miniaturní forma. V nadmořské výši asi 1000 m ho nahradily obrovské plantáže bílých narcisů. Květů byly miliony. Jeden majitel rozkvetlé louky nám asi nevědomky "*prozradil*" národní tajemství, že se pěstují pro tradičně slavný francouzský kosmetický průmysl. Zrovna je sklízel podobným hřebenem, jakým se u nás ještě nedávno (přes zákazem) sklízely borůvky a brusinky. Byl jen trochu větší. Záběr měl asi 2 m a po stranách ho podpírala kola od velocipédu. Pěstitel ho při sklizni před sebou tlačil. Oškubávají se jen aromatické květy. Ty jsou jen bílé a určitě větší, nežli rostou u nás na zahrádkách, kde bývají pečlivě opečovávány a dostatečně hnojeny. Na jednom místě horské planiny jsme v němém úžasu zírali na obrovskou

louku plnou miniaturních macešek, z dálky mylně považovaných za fialky. Obdobně nás ohromil na rozsáhlých horských loukách vzrostlý koniklec.

Na pastvinách se kolem nás pásala stáda vypasených krav s telátky i mohutní mladí býci. Čerstvě ostříhané nahaté ovce působily přímo komicky. Oslíci - netečně odpočívající po pastvě - byli spatřeni jen jednou. Pasoucí se kozy jsme téměř neviděli, přestože mnoho druhů lahodného koziho syra jsme běžně nakupovali a labužnicky pojídali denně k snídani. Kozy ve Francii musejí být také chovány ve velkém. Ale asi jinde! Při bloudění 7.den pochodu jsme narazili na bahnitou farmu exotických černých vodních bůvolů s mohutnými rohy, které bychom v těch místech rozhodně nečekali.

Viděli jsme farmáře, kteří hnali svá stáda krav z pastvy domů a seděli při tom pohodlně v kabinách svých pomalu jedoucích offroadů. Od volantů jenom sledovali, jak pohyb stád spolehlivě řídili perfektně vycvičení malí ovčáčí psi. Na maximálním nasazení psů bylo zřejmé, že je to děsně baví. Tmaví chlupáci byli mnohem menší, nežli u nás pro tuto činnost užívaní bílí čuvači. Přesto měli i ve stádu velikého skotu absolutní autoritu, přestože rozdíl hmotnosti mezi nimi a hnaným dobyt看kem mohl být až 2 řády. Ostatně už JFK vyzozoroval, že: "*Jedinec s odvahou tvoří většinu*" Uhýbali jsme na silnici velikým stádům netečných krav vyzdobených barevnými fábory a mohutnými a hodně halasnými zvonci, které se přesouvaly na lidovou veselici... Bylo to den před francouzským referendem o přijetí EU ústavy. Ale nebyla to lidová veselice, ale protestní shromáždění zemědělců proti hospodářské politice EU. V referendu tu neděli Francie ústavu EU nepřijala.

Venkovské domky při cestě byly všude postavené z materiálu, kterého je v blízkém okolí přímo přebytek - z kamene. V okolí Le Puy-en-Valey se sestavělo hlavně z tmavé lávy, koncem naší cesty zase ze žuly. Opracováním kamene se tu muselo zabývat v každé době hodně řemeslníků, z ničeho jiného se tu dříve nestavělo. Od doby cestování dr. Susy počátkem 90.let minulého století už nějaký čas uplynul a dnes je původních domů s citem renovováno rozhodně více, nežli tomu bylo před léty. V dezolátním stavu jich je ale stále dost. Ty jsou většinou na prodej. V blízkosti městečku Conques, kde už převažuje jako základní stavební materiál hlavně žula - mě přímo

fascinovaly střechy domů, přesněji řečeno jejich nádherná krytina. Tašky mají - jako je běžné u nás - také bobrovky. Na rozdíl od našich červených vypálených z cihlářské hlíny - jsou zde **bobrovky ručně vytesané z kamene**. Každá taška je originál! Jsou vzájemně odlišné tvarem velikostí, tloušťkou i barvou, ale i druhem kamene. Celá plocha střechy složená z těchto nádherných originálů na mě zapůsobila. Musí to ale vážit tuny! Hlavně v zimě, když je na střeše ještě vrstva sněhu. Ty střešní trámy a "*latě*" bych chtěl vidět! Na střešních trámech a latích starých domů také začíná nejdříve hlodat zub času. Ale určitě jim střechu neodnese žádný silný víchř. Poničené kamenné bobrovky byly občas vyhozené na smetišti. V horní části mají vytesaný kulatý otvor o průměru asi 8 cm, kterým se tašky nějak zavěšují na horní "*lati*". Málem jsem si jednu menší bobrovku - jako nádherný a zaručeně originální suvenýr Hand made - odnesl domů. Do batohu byla ale moc těžká a cesta ještě daleká. Okolnostmi jsem byl přinucen **nevyrhovat ji z jejího původního kulturního prostředí**.

Když si dnes někdo v těch končinách Francie postaví nový dům z tvárnice a na střechu položí třeba stříbrný vlnitý plech a to hned někde blízko tradičního kamenného domu, tak je to zcela určitě nějaký kulturní barbar! Ale i to bylo občas vidět! **Je to [../ultraia2005/IMG_5785a.jpg](http://ultraia2005/IMG_5785a.jpg) kulturní šok! Vypadá to hrozně!**

Kromě přečerpávací/špičkové hydroelektrárny v Monistrol-d'Allier (ala Štěchovice u Prahy, nebo dle ankety v iDNES "*Největší div ČR*" Dlouhé Stráně v Jeseníkách) okolo které vede druhá etapa cesty z Le Puy-en-Velay - jsem si nikde za celých 220 km naší chůze nevšiml dalších rozsáhlejších průmyslových objektů. Jedinou výjimkou byly menší opravné traktorů a zemědělských strojů, které mě často překvapily v pustých kopcích i na vrcholu stoupání. Exhalující komíny se nevyskytovaly nikde. Naopak kolem nás byly hlavně liduprázdné lesy, louky, potoky, háje, pastviny. **A opravdu tam bylo slyšet ticho!** Často se ozývala z lesa kukačka, nebo jen zvonce v dáli se pasoucího stáda. To velebný klid pastvin nenarušuje. 21.století se připomínalo jenom nebem počmáraným od tryskáčů. K hluchící smrduté dálnici jsme se přiblížili jen jednou za Aumont Aubrac - zespoda - a podešli ji rychle a tiše temným podchodem. Stalo se tak ještě před kuropěním.

Všichni místní obyvatelé na cestě - a to bez výjimky - se k nám chovali naprosto báječně. **Na poutníky s batohy si už za těch 1000 let zvyklí.** Zdravili nás sami předem hlasitým "Bonjour", což nás zpočátku uvádělo poněkud do rozpaků. Později, pokud to bylo možné vůbec stihnout, jsme všechny místní, ale i ostatní na cestě zdravili rychle sami jako první. Celou naši skupinku dokonce pozvali obyvatelé jedné vesničky na slavnost rodáků. Pohostili nás místní specialitou, což jsou uvažené brambory s klobásou a jemným pikantním tvarohovým sýrem - které mi připomínalo chuťově i konzistencí rozetřené řídké žervé s nivou. Napojili nás místním populárním koktejlem - červeným vínem smíchaným se sladkou ovocnou

šťávou. Odehrálo se to ve vesničce Chanceaux - ještě blízko Le Puy-en-Velay. Bylo to velmi příjemné. **Na cestě se všichni na sebe většinou usmívali.** Značená cesta GR 65 vedla též přes vesničku Peyrac. Že by Joffré de Peyrac byl zrovna z této vesničky?

Všechny části cesty se mi moc líbily. Krajina, vesnice, městečka. A vyšlo nám i počasí. Ale asi nejvíce na mě zapůsobila starobylá stavba, tajemné okolí i atmosféra starého statku, kde byl také jeden nocleh. Bylo to v Domaine du Sauvage. **Určitě by byla velká chyba Domaine du Sauvage minout.**

Ubytování a stravování

V čistých a často nově zrekonstruovaných [../ultraia2005/IMG_5816a.jpg](http://ultraia2005/IMG_5816a.jpg) ubytovných (že by grant EU?) se spalo jak v menších pokojích s postelemi, tak i v kójičkách na půdě předělaného osvěceného kostela, ale i v prostorách nějaké učebny, kde byly na zemi improvizovaně položeny matrace různého stáří i kvalit. Často byly ve větších pokojích poměrně nové dřevěné palandy. Na spaní byly vždy k dispozici erární teplé vlněné deky, ale my většinou zalézali do vlastních spacáků. Spacák stačil lehoučký letní - bylo teplo i v noci. Můj 3 sezónní [Pinguin Mistral](#) (1700 g) byl na této cestě zbytečně teplý a těžký. I když jsem se každý večer řádně zazipoval, tak jsem se z něj během noci nějak vysoukal a ráno ležel v posteli s rozepnutým spacákem volně přikrytý. Karimatku (680 g) jsem nesl v batohu úplně zbytečně, stejně jako veškeré teplé oblečení (celkem asi 500 g) i jídelní misku (140 g). Darmo můj batoh "zatěžovaly" i 60 g těžké plavky. Spodní prádlo i ponožky stačí mít sebou jen 2x. Všechno prádlo vyprané večer uschlo ještě v noci, nebo během dopoledne přikolíčkované na batohu.

Ve sprchách [../ultraia2005/IMG_5890a.jpg](http://ultraia2005/IMG_5890a.jpg) všude tekla studená i teplá pitná voda. WC byl nejčastěji normální evropského typu, kterému ale většinou chybělo horní "prkénko". Občas byl k dispozici i záchod u nás nazývaný turecký. Ve společných noclehárnách se dodržoval noční klid od 22:00 do 7:00. Cena jednoho noclehu v navštívených gites byla okolo 10€ na osobu. V každé ubytovně byla jídelna a kuchyňka s fungujícím 4vařičem a základním nádobím jak na vaření, tak na normální společenské stolování. Vždy byly k dispozici alespoň zbytky běžného koření i sůl a mycí prostředky na nádobí. V Domaine du Sauvage a Golinhac nám večeri romanticky podbarvovalo libě voňavé aroma hořící pryskyřice z borových větví, které hořely v mohutných kamenných krbech.

V obchodech jsme si kupovali základní potraviny a pro Francii typické křupavé bagety a lahodné místní sýry. Naše kolegyně z toho každý večer záhadně vykouzlily velmi chutná jídla - spíše však vegetariánského typu. Moje oblíbené jídlo - ryba - například nebyla ani jednou! Jen asi dvakrát byl tuňák z konzervy "ztracený" v zeleninovém salátu.

Ideální pokrm pro vaření ve skromných podmínkách poutníka je bezpochyby **kuskus**. Všude se dal koupit, nemusí se vařit a jako ochucená příloha je vhodný doslova ke všemu. Stravování nás nepřišlo nijak draho. Odhaduji to asi na 60-70€ na osobu za celou dobu našeho putování.

Trvalý problém byl s otevírací dobou obchodů. Stále nebylo možno spolehlivě zjistit, kdy budou vlastně v obchodech prodávat. Větší a lépe zásobený obchod např. s oblečením, nebo botami v menších městech na GR 65 nebyl vidět ani jednou. To ovšem neznamená, že tento obchod nebyl někde skrytý našim očím. Nějak jsme ho nepotřebovali a ani nehledali. Zato pekáren a obchodů se suvenýry je ve větších sídlech vždy dost.

Dodržování optimálního pitného režimu nám nečinilo žádné potíže. Odhaduji, že jsem denně vypil (a vzápětí drtivou většinou z toho ihned vypotil) okolo **4-5 litrů tekutin**. Ráno to byl hořký čaj, pak jen voda a večer opět hořký čaj. Pokud se dala cestou koupit Coca-Cola - koupil jsem ji. Při celodenních putováních na kole jsem si už dříve totiž ověřil, že mě tento globalizovaný nápoj - který běžně téměř nepiji - zředený vodou v podmínkách intenzivnější celodenní fyzické námahy plně vyhovuje. Doplňuje tekutiny a cukry zcela zahánějí hlad. Pozitivní vliv má na mě snad i ten kofein.

Nebylo to sice v každé vesnici, ale občas se objevila tabulka oznamující, že někde nablízku je veřejně přístupný zdroj pitné vody. Byl to třeba vodovodní kohoutek, který nečekaně trčel z jinak holé stěny zdánlivě pusté stodoly. Jeden místní pan senátor dokonce vybudoval (nechal vybudovat / financoval ???) pro znavené poutníky romantické kamenné odpočívadlo s stolem a lavicemi z kamene a s WC a zdrojem pitné vody. A aby za to získal cenné politické body, kvůli kterým to logicky realizoval, tak hned svoje zásluhy skromně oznámil zbytkem světa velikými písmeny na nepřehlédnutelném plakátu umístěném na dveřích příslušné intimní minikomůrky.

Jen dvakrát jsem byl ve stavu "*pitné nouze*" a nabíral proto nezávadnou (stále doufám???) čistou pramenitou vodu do své PET lahve z malého potůčku v prudké zalesněné stráni - daleko od civilizace a doufám, že i stád skotu. Jednou jsem se při tom na nohou popálil mladými - jako břitva ostrými - kopřivami. Byla to vynikající masáž mých znavených lýtek! Pálení jsem cítil intenzivně ještě druhý den! Určitě to pomohlo zlepšit prokrvení mých znavených svalů stejně dobře, jako třeba legendární [opodeldok](#).

Na jídle v gites, nebo restauraci jsme byli jen zcela výjimečně. Vždy měli v nabídce výhodné "*Poutnické menu*" v ceně do 10€ (bez kávy a vína). Typickou zemědělskou plodinou oblasti kolem Le Puy-en-Velay je **už 2000 let malá zelená čočka**. Takže nešlo tuto typickou místní plodinu - navíc k jídlu připravenou zkušenými odborníky - si nepovšimnout a alespoň jednou neochutnat. V Le Puy-en-Velay jí nabízejí v každé restauraci. Zase nastal problém s nezvyklou pracovní dobou všech hospod ve městě. Po 13:00, kdy jsme se hladoví do Le Puy-en-Velay při zpáteční cestě dostali - měli už zavřeno. Jestli fungovali před tím - dopoledne - vlastně ani nevím. V kolik hodin zase otevřou - to samozřejmě nebylo možné zjistit - takže na pozdní oběd jsme usedali už hooóódně vyhladovělí. Otevřeli totiž až v 19:00! **Inu, jiný kraj, ...**

Internet a mobil

Veřejně přístupný internet nám byl za celou dobu k dispozici jen asi 2x. V místech naší cesty buď ještě není tak populární, nebo snadno přehlédnutelný. Kdo chce na netu pracovat, musí si předem zakoupit telefonní kartu. Daleko vážnější problém pro české uživatele je klávesnice s nezvyklým francouzským prstokladem. Žádné QWERTY, nebo QWERTZ! Na net býval napojen transparentně kapotovaný počítač Apple.

Mobil také nefungoval úplně všude. Zejména v údolích byl velmi často signálový stín. Nedá se ovšem tvrdit, že bychom tento téměř všudypřítomně vlezlý civilizační čmoud v nádherných pustých končinách Francie nějak výrazně postrádali!

Výbava na cestu

Pro poutníka [.././ultreia2005/IMG_5803a.jpg](#) na cestě jsou **opravdu nejdůležitější pohodlné boty a kvalitní bežešvé ponožky**, které spolu optimálně plní všechny požadované funkce. Zkušenější mazáci měli na nohou **nelevnou** moderní turistickou obuv ze sofistikovaných materiálů špičkových vlastností. A ti si nestěžovali vůbec na nic. Zkušenost moudrých cestovatelů praví, že boty na delší trek mají být asi o půl čísla větší. Aby - když už je noha po námaze trochu nateklá - netlačila bota na prsty ani při chůzi z prudkého kopce.

Jak se asi třetí den pochodu ukázalo, tak moje boty **pohodlnost** - nekompensovatelný požadavek - bohužel vůbec **nesplňovaly**. Na jednodenních výšlapech a po Praze se mi v nich chodilo vždy velmi dobře. Boty mě nikdy nevyslaly žádný varovný signál - nikde netlačily - byly mi "*akorát*". Na vícedenním pochodu jim ale právě ten **rozhodující kousíček navíc chyběl**. Večer po sestupu hodně prudkou asfaltovou zkratkou do města Saugues se mi na malíčku vytvořil malinký puchýřek. Další den povyrosl a večer už to vypadalo hrozivě - ba přímo beznadějně. Naštěstí jsem měl sebou vynikající prostředek pro vyřešení podobných krizí a to jehlu a **Framykoin zásyp**, který časem udělal doslova neuvěřitelné. Vřele doporučuji, **nezapomenout** vzít sebou!!! Se zafačovaným nateklým malíčkem jsem se do těsných pohorek samozřejmě už nevešel a tak jsem další dny obouval silné ponožky a lehoučké sandály [Xapatan](#) s celogumovou podešví - pořízené před 4 lety převážně do vody. Jejich suché zipy umožňují vyladit sandály optimálně tak, aby netlačily nikde, ani na nateklý a zafačovaný prstík. Dopadlo to dobře. Po mnohonásobném převazování a zasypávání antibiotikem se mi malíček úplně vyléčil. Vodácké sandály mi pak umožnily pohodlnou chůzi i v horském terénu na kamenitých cestách. Ve flexibilních Xapatanech jsem za 5 dní ušel celkem pohodlně asi 96 km.

Do [.././ultreia2005/IMG_5881a.jpg](#) posledních 2 etap jsem již bez bolístek, a tudíž lehkomyšlně optimisticky naladěný nazul opět pohorky. Nebyl to jen risk, ale **úplně špatné rozhodnutí!** Při sestupu prudkou kamenitou cestou do údolí k městečku Conques - naštěstí to byl úplně poslední úsek posledního dne pochodu - získaly mé prstíky na nohou pod nehty (oba "*ukazováčky*" a "*prsteníky*") barvu navy blue. Tak jsem naposledy vyzul pohory - určitě španělského původu - a definitivně se vrátil Xandálům. Když boty tlačí,

není nic platná ani nová drahá podrážka - excelentní Vibram. **S botami se na delším pochodu nevyplatí riskovat. Na kvalitní obuvi správného typu i velikosti nemůže proto šetřit ani poutník - před nedávnem penzionovaný!**

Moje trekové teleskopické odpružené hůlky **WARP** (600 g) se mi naopak osvědčily. Do kopců je práce paží vydatnou pomocí a při cestě po rovině a na asfaltu jsem si zase - dle dobré rady zkušenějšího kolegy - hůlkami držnými obouřič za zadkem nadlehčoval těžký batoh a zároveň větral opocená záda. V prudkých klesáních hůlky dobře tlumí nárazy a šetří klouby, hlavně v kolenou. Z naší grupy jsem s hůlkami kráčel jen já. Mezi ostatními cizími poutníky byly ale trekové hůlky naprosto **běžné**. Jsou dnes používány na delší chůzi asi častěji, nežli jen jedna hůl. Prostě **poutníci se 2 hůlkami nejsou na cestě vůbec žádní exoti**.

Poměrně hodně poutníků mělo na hlavě čepici s kšiltem a ještě vzadu se záclonkou na zakrytí zátylku a částečně i uší ala "*Lawrence d'Arabie*" nebo cizinecko-legionářskou "*képi blanc*". Myslím, že je to velmi praktické. Krom prvního dne jsme prudkého slunce ze zadu a zleva užili opravdu hodně. Cesta tak většinou vede. Improvizovaně přišpendlený kapesník vzadu na čepici mi splnil stejnou funkci.

Naše batohy vážily okolo 10 kg. Můj určitě. Kromě spacáku a dalších osobních věcí obsahoval vždy ještě alespoň jednu 1,5 l PET láhev vody a z obchodů nákupy na večeři a snídani. Po několika dnech mi tíže batohu přestala úplně vadit, i když se sandály na nohou byl můj batoh ještě o další 1.40 kg těžší. Právě o to vážily víc v batohu odložené pohorky, než lehoučké Xapatany. Paradoxně teprve při chůzi s batohem na zádech mě přestával bolet znavený nárt levé nohy. A jak se na **správně vyladěný batoh** sluší, tak jsem si ho při kratších přestávkách zapomínal ze zad sundavat.

Vážně uvažuji o nějakém vhodném systému umožňujícím pohodlné pití tekutin během chůze. Zkušené odborníci v poslední době jednoznačně doporučují pro dodržování optimálního pitného režimu systém **camelback**. Vak s tekutinou je uložený v batohu a hadička je stále pohotově u pusy. Má se pít pravidelně v malých dávkách. Někteří zkušené poutníci měli láhev s pitím připevněnou na opasku, nebo na popruzích batohu. Také pohotové vhodné řešení.

Opravdu mi cestou chyběla jen **osobní pláštěnka typu Velbloud**, která v dešti zakrývá nejen poutníka, ale i jeho batoh. Kdo jí měl, byl v pohodě i během deště. Pláštěnku tohoto typu nabízí např. berounská firma **CONDOR**, která vyrábí i velmi kvalitní spacáky. Určitě ji každému na delší trek vřele doporučuji. A to přímo jako výbavu **ničím nenahraditelnou. Ihned po návratu jsem si Velblouda od CONDORA (420 g) také pořídil.**

Deštník jsem si nakonec nevzal. Pochodovat s hůlkami a nést dlouhodobě deštník - to si nedovedu představit. Buď jedno - anebo druhé! Jedna kolegyně - zkušená cestovatelka - deštník měla. Lehoučkový skládací. A jednoznačně se jí osvědčil hlavně během krátkých intenzivních dešťových přeháněk, kdy vůbec nebylo pohodlné vybalovat a po chvíli zase skládat a ukládat do batohu **zmoklou pláštěnku**. Takovej šikovnej lehoučkej dámský deštník využívala i jako slunečník. Šikovná věcička.

Okoukl jsem od ní - zkušené turistky - ještě jeden výborný trick. Před uložením batohu do nákladového prostoru autokaru si **batoh zabalila do igelitového pytle**. Batoh se jí nejen neumazal, ale nebyly ani ohroženy přečuhující bederáky a ostatní popruhy s přezkami. Příště!

Jednotlivé etapy

22/5/2005 cca 25 km Le Puy - St. Privat d'Allier převýšení asi 450 m	
23/5/2005 cca 20 km St. Privat d'Allier - Saugues převýšení asi 600 m - rekord trasy	
24/5/2005 cca 20 km Saugues - Domaine du Sauvage převýšení asi 400 m	
25/5/2005 cca 21 km Domaine du Sauvage - Les Estrets převýšení asi 100 m	
26/5/2005 cca 07 km Les Estrets - Aumont Aubrac převýšení asi 100 m	
27/5/2005 cca 26 km Aumont Aubrac - Nasbinals převýšení asi 250 m	

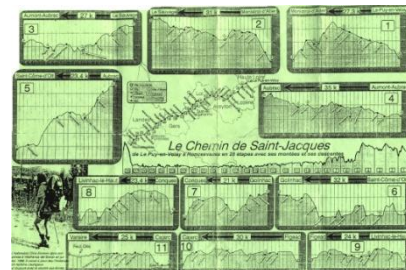
28/5/2005 cca 24 km Nasbinals -St-Chely-D'Aubrac převýšení asi 250 m

29/5/2005 cca 18 km St-Chely-d'Aubrac - St-Come d'Olt převýšení asi 100 m

30/5/2005 cca 21 km St-Come d'Olt - Estaing převýšení asi 150 m

31/5/2005 cca 16 km Estaing - Golin hac převýšení asi 300 m

01/6/2005 cca 25 km Golin hac - Conques převýšení asi 300 m

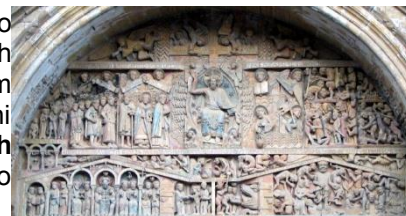
Vzdálenosti uvedené jako cca XX km jsou přibližné výpočty z map a přepočítané z krokoměru. Podle mého krokoměru SILVA jsem za 54 hodin 29 minut 51 vteřin udělal celkem 316 571 kroků a spálil při tom 24 003 cal. ze svých rezerv. Teoreticky to představuje cca 3 kg tuku - u mě velmi snadno obnovitelných zdrojů energie. Jak se po návratu domů ukázalo na osobní váze, dobře nastavený krokoměr měří i kalorie přesně. Převýšení v jednotlivých etapách bylo odečteno a nakumulováno ze zeleného letáku "Le Chemin de Saint-Jacques de Le Puy-en-Velay a Roncevailes en 28 étapes avec ses montées et ses descentes", který byl k dispozici na cestě v informačních střediscích. Celkově jsme postupně **nastoupali asi 3000 m**. Podrobnosti o trase do Santiaga de Compostela jsou např. uvedeny [zde](#).

Návrat do Prahy

Na zpáteční cestu byly Adventurou zakoupeny jízdenky na autobus až ze Saint Etienne. Cíl první 1/7 Cesty do Santiaga de Compostela byl ale v městě Conques, odkud se bylo nutno do Saint Etienne přesunout. Dle původní ideji jsme chtěli během návratu zkombinovat místní veřejnou dopravu - bus s vlakem - abychom lépe poznali zdejší realie. Bylo to však operativně přehodnoceno a zvítězila varianta najmout si na cestu do Le Puy-en-Velay mikrobuse. Původní plán se totiž ukázal časově tak náročný, že ho bylo velmi obtížné realizovat. Mikrobuse byl dobrý nápad a podařilo se ho získat ještě levněji, než by byla celková cena všech jízdenek za dopravu veřejnou.

Mikrobusem jsme z Conques do Le Puy-en-Velay jeli velmi často přímo po místech, kudy vedla naše cesta GR 65, nebo byla silnice nedaleko známých scenérií. Naší Cestu jsme tak absolvovali vlastně ještě jednou. I autem v opačném směru to bylo hodně daleko. Celkem jsme to jeli přes 4 hodiny. Nechtělo se nám ani věřit, jaký lán světa jsme za těch 11 dní opravdu ušli **vlastními silami po vlastních nohou** a ještě "natěžko" s batohy na zádech. Je to dál, nežli z Prahy do Brna! **Našich 220 km dostalo tak ještě konkrétnější podobu!**

V městě Le Puy-en-Velay byl zajištěn nocleh opět v **noclehárně** u katedrály. Druhý den ráno byla v plánu přeprava luxusním vlakem místní "lokálky" opačným směrem do Saint Etienne na nádraží Bellevue.

Ve městě Saint Etienne v době naší pouti mezitím začali vyměňovat koleje pro "naší" tramvaj, která spojuje nádraží s konečnou polského autobusu a kterou jsme to přes celé město "uměli". Výměna kolejí se v žádném hodně lidnatém velkoměstě samozřejmě neobejde bez vyvolaného zmatku ve veřejné dopravě. I když nás to zpočátku trochu zaskočilo, tak s neuvěřitelnou dávkou štěstí se nám podařilo v ucpaném městě dostat se náhradní autobusovou MHD přes střed města na místo improvizovaného terminálu polského busu právě včas. Dokonce s přestupem! Čas na přejezd z nádraží k místu odjezdu autokaru totiž nebyl nijak dlouhý a se zrušením "naší" tramvaje se předem samozřejmě vůbec nepočítalo.

Polský autobus s námi na palubě dojel přes Lyon do Štrasburku. Tam už čekal náš autokar společnosti Vega Tour do Prahy. Měli jsme sice zpoždění asi hodinu, ale dnes v éře mobilů není pro šoféry autokarů vůbec žádný problém operativně zkoordinovat libovolně složité přestupy pasažérů se zakoupenými jízdenkami.

Když jsme odjížděli z Francie, bylo tam hezky, teplo a svítilo slunce. Druhý den ráno 4.6.2005 při našem příjezdu bylo v Praze nepříjemně chladno, pošmourno a zrovna hustě přšelo. Je zajímavé, že návrat zpátky do "normálního" života byl pro nás mnohem komplikovanější, nežli náš odjezd. Museli jsme si opět zvykat. **Byl to silný pocit.**

Cesta se nám, dle mého názoru, opravdu vydařila. Ostatně - dle informace od ing. R. Adámka, který jí šel v roce 2002 z Le Puy-en-Velay až do Santiaga - **jsme prošli asi tu nejkrásnější část cesty** . Vrátili se zdraví, spokojení, opálení a bohatší nejen o dojmy a poznání, ale i o nové přátele. **A to není málo!** A snad poprvé v životě jsem také nikde nic nezapomněl!

Credenciál si pečlivě uschováme na příští rok. Je vyplněn jen zčásti a **do cíle v Santiago de Compostela je z Conques ještě hodně daleko!** Příští rok se bude končit asi ve městě Moissac, nebo jím budeme určitě procházet. Už se těším na Le Canal du Midi.

Ultreia znamená: " Dále!"

---*** **Ultreia 2005** ***---

PS:

V zimě roku 2006 jsem si zranil koleno a tak jsem nemohl se svými přáteli pokračovat v Cestě.

Bližší informace na <http://www.ultreia.cz/>

